

Folketingets Europaudvalg

Christiansborg, den 3. marts 2004
Folketingets repræsentant ved EU

Til
udvalgets medlemmer og stedfortrædere

Europa-Parlamentet vedtager henstilling om forbindelserne mellem EU og Rusland

Europa-Parlamentet vedtog den 26. februar en henstilling af Bastiaan Belder, hollandsk medlem af gruppen for demokratiernes og mangfoldighedens Europa (EDD), om forbindelserne mellem EU og Rusland. Parlamentet anerkender, at Rusland er en vigtig partner for det udvidede EU, men stiller sig meget kritisk overfor Rådets Ruslandspolitik. Europa -Parlamentet fordømmer i skarpe vendinger Ruslands kurs i menneskerettigheds- og miljøspørgsmål, samt i Tjetjenien-konflikten. Desuden opfordres Rådet til at anvende en mere ”realistisk tone” overfor Rusland.

Udvidelsen

Selvom Rusland får en stor politisk, økonomisk og strategisk betydning for det udvidede EU, er det ifølge parlamentet uacceptabelt, at landet prøver at udnytte udvidelsen til at få ændret forholdene i partnerskabsaftalen med EU¹. Europa-parlamentet støtter derfor det irske formandskabs intention om ikke at fravige den hidtidige linje². EU's klare mål er, at de nye medlemslande skal inddrages i partnerskabs- og samarbejdsaftalen med Rusland på lige fod med de andre EU medlemslande. Derudover opfordres Rusland til snarest muligt at ratificere grænseaftalerne med Estland og Letland, fordi sikringen af de eksterne grænser er en af EU's prioriteter.

¹ Tiårig Partnerskabs - og samarbejdsaftale mellem EU og Rusland, trådt i kraft den 1 december 1997

² På et møde den 24. februar mellem Europa -Parlamentets udenrigsudvalg og den irske europaminister Dick Roche, forsikrede han udvalget om formandskabets intention om ikke at fravige den hidtidige linje.

For en koordineret indsats og revideret strategi

Parlamentet er generelt utilfreds med den måde forholdet til Rusland bliver forvaltet på, men opfordrer først og fremmest medlemsstaterne til at koordinere deres indsats og udtalelser bedre. Da den aktuelle fælles strategi overfor Rusland udløber i juni 2004³, skal hele fundamentet for EU's Ruslandspolitik revideres, mener parlamentet, der ønsker mere gennemsigtighed og kontinuitet.

Fælles værdier: Demokrati og menneskerettigheder

EU og Ruslands partnerskabs karakter og indhold afhænger af Ruslands tilnærmelse af de fælles værdier om demokratiske principper og menneskerettigheder, påpeger parlamentet. Mens nogle parlamentarikere, under debatten, understregede kompleksiteten af den russiske situation og opfordrede til tålmodighed i forhold til Rusland, var den generelle tone præget af en stigende bekymring med hensyn til menneskerettighedssituationen, heriblandt pressefriheden og adgangen til klagemulighed ved menneskerettighedsdomstolen. Parlamentarikerne udtrykte de bekymringer, som det sidste valg til Dumaen har vakt, og nævnte "Yukos" og "Open society institutes" sagerne som tegn på politisk indblanding i retsproceduren.

Mere EU-Rusland dialog om Tjetjenien

Konflikten i Tjetjenien blev hovedtemaet under debatten på plenarmødet. I den vedtagne henstilling pointerer parlamentarikerne, at konflikten hverken kan reduceres til en konflikt med terrorister eller til et internt anliggende, og de beklager tendensen til at bagatellisere den. Parlamentet mener, at de omfattende krænkelser af menneskerettighederne⁴ er en uovervindelig hindring for, at et ægte partnerskab mellem EU og Rusland kan udvikles. Den ikke-eksisterende dialog mellem EU og Rusland om Tjetjenien er moralsk og politisk forkastelig, vurderer Parlamentet. Derfor opfordres Rådet til at signalere, at EU er klar til at fungere som mægler i Tjetjenien-konflikten.

Mere miljø- og energisamarbejde

På miljø- og energiområdet deler EU og Rusland fælles interesser, og Parla

³Den Europæiske Unions fælles strategi over for Rusland (juni 1999)

⁴I henstillingen henviser Parlamentet til en erklæring af Europarådets komite for forebyggelse af terrorisme om Tjetjenien. Offentlig erklæring om Den Tjetjenske Republik i Den Russiske Føderation.
<http://www.cpt.coe.int/en/states/rus.htm>.

mentet hilser derfor den kommende sammenkobling af el-forsyningsnetterne og planerne om en nordeuropæisk gasrørsledning velkommen. Samarbejdet på energiområdet skal dog institutionaliseres, og åbningen af det europæiske energimarked bør kun ske, hvis energiproduktionen i Rusland er sikker. Europa-Parlamentet udtrykker specielt sin bekymring over det radioaktive materiale, der er oplagret på Kola -halvøen, der ligger tæt ved EU's grænser. Rusland opfordres også til at leve op til sine internationale forpligtelser, med bl.a. at ratificere Kyoto-protokolen, gennemføre aftalen om det multilaterale atom- og miljøprogram i den russiske føderation⁵ samt ratificere Espoo-konventionen⁶.

Kaukasus

Europa-Parlamentets henstilling til Rådet om forbindelserne mellem EU og Rusland blev diskuteret og vedtaget samtidig med henstilling om EU's politik overfor Sydkaukasus, som også indeholdt et par kommentarer vedrørende Ruslands rolle i regionen. Rusland opfordres især til at respektere landenes suverænitet i Kaukasus og til at bidrage til stabiliteten i området. Lukningen af de russiske militære baser i Moldova og Georgien nævnes som et vigtigt element for regionen⁷.

Med venlig hilsen

Alexandra Kiil-Nielsen

⁵ Framework agreement on a Multilateral Nuclear Environmental Programme in the Russian Federation, *EF-Tidende nr. L 155 af 24/06/2003 s. 0037 - 0042*

⁶ Espoo-konventionen, Bekendtgørelse af konvention af 25. februar 1991 om vurdering af virkningerne på miljøet på tværs af landegrænser (nr.71 af 4 november 1999)

⁷ Rusland har forpligtet sig til at lukke disse militære baser i Istanbul den 19. november 1999

